

Achtpuntenplan Kwaliteit Gastouderopvang

De acht belangrijkste aandachtspunten ter verbetering van de kwaliteit van de gastouderopvang & het GGD toezicht op de gastouderopvang

Gebaseerd op de volgende documenten:

- BMK visie op gastouderopvang
- 'Naar professionele gastouderopvang en inhoudelijk sterker toezicht'
- Diverse samenvattingen van online ledensessies over gastouderopvang in 2020 tot 2022

De kern: Gastouders spelen een belangrijke rol in het leven van de kinderen die zij opvangen. Zij bieden onder meer zorg, structuur, ontwikkelingsstimulering en de mogelijkheid tot interactie met andere kinderen. Gastouders vangen ook doelgroepkinderen en kinderen met bepaalde zorgbehoeften op. Dat betekent dat zij zich als onderdeel van de sector kinderopvang inzetten voor de gelijke kansen voor kinderen. Dat betekent ook dat zij maatschappelijke professionals zijn en zich op deze manier verder moeten kunnen ontwikkelen. De BMK zet zich in voor de lobby voor kwalitatief betere én maatschappelijk betrokken gastouders die een verschil kunnen maken voor ieder kind.

Met dit doel voor ogen, waar moet komende jaren aandacht, zorg en geld naar toe gaan?

1. Intensieve & professionele begeleiding

Meer eisen aan gastouderbureaus stellen op het gebied van bezoeken aan gastouders, voor het aanbieden van professionalisering. Eén van de belangrijkste voorwaarden bij het borgen van professionaliteit in de gastouderopvang, is een goede begeleiding van de gastouders door het gastouderbureau. Wij willen onderzoeken of we de in de CAO Kinderopvang opgenomen functiebeschrijving van de bemiddelingsmedewerker eventueel kunnen aanvullen met elementen van de functie-eisen voor de in de wet IKK opgenomen pedagogische coach. Wij willen toewerken naar bemiddelingsmedewerkers met een pedagogische achtergrond (of bijscholing op dat gebied) die een coachende rol vervullen.

2. Permanente educatie

De BMK is van mening dat kwaliteitsverbetering van gastouders met name gezocht moet worden in het aanbieden van meer permanente jaarlijkse scholingen en deskundigheidsbevordering. Structurele (jaarlijkse) cursussen op het gebied van pedagogiek, interactievaardigheden, veiligheid, hygiëne en de meldcode moeten worden aangeboden. We lobbyen voor het mogelijk maken van een opleidingsbudget voor gastouders. Scholingen en deskundigheidsbevordering moeten daarnaast aantrekkelijk en toegepast zijn voor de verschillende niveaus, zodat deze b.v. ook nog uitdagend genoeg zijn voor gastouders met een gemiddeld hoger opleidingsniveau of vele jaren werkervaring. Gastouderbureaus én gastouders zelf dienen verantwoordelijkheid te nemen voor de aanwezigheid tijdens workshops en cursussen.

3. Expertise ontwikkelen in de gastouderopvang

De BMK pleit er voor dat gastouders meer mogelijkheden krijgen om zich te ontwikkelen als expert gedifferentieerd naar leeftijd of inhoud/ontwikkelingsdomein. Denk hierbij bijvoorbeeld aan: voorschoolse educatie (ve), de baby ontwikkeling, traumasensitief werken, acht plus, motorisch expert, hoogbegaafdheid, enz.). Wij gaan hierover in gesprek met SZW, de opleidingsinstituten en andere veldpartijen. Onze leden denken dat dit ook de duidelijke meerwaarde en één van de

kernelementen van gastouderopvang kan zijn: kleine setting, kleine groep, gerichte aandacht met expertise. Dit is dé manier waarop gastouders zich onderscheidend kunnen profileren.

4. Terug naar één gastouderbureau/in vaste dienst bij een maatschappelijke kinderopvang

De BMK wil op termijn het aantal gastouderbureaus per gastouder beperken tot slechts één gastouderbureau. Door exclusief met één bureau een bemiddelingsrelatie aan te gaan, kan dit bureau optimaal investeren in de kwaliteit van haar bemiddelingsmedewerkers en gastouders. Daarnaast kan een bureau de gastouder meer bestaanszekerheden bieden door een gastouder in vaste dienst te nemen. Voorwaarde voor gastouders die werkzaam zijn bij onze leden is wel dat zij hun eigen manier van werken behouden (binnen de pedagogische standaard van het bureau en het kwaliteitseisensysteem waar iedereen in onze sector aan moet voldoen). Gastouders hechten veel waarde aan hun autonomie en zijn soms al vele jaren gewend om als zelfstandige te werken. Wij gaan uitzoeken hoe dit juridisch en fiscaal mogelijk gemaakt kan worden. De gastouder kiest voor een organisatie die past bij haar pedagogische visie. Daarnaast is een voorwaarde voor gastouders dat zij voldoende garantie hebben op toeleiding van kinderen.

5. Professioneel netwerk

Wij willen in gesprek met SZW en andere veldpartijen mogelijkheden gaan creëren en faciliteren naar voorbeeld van Duitsland (werken in duo's) en Denemarken (waar veel ontmoetingsplekken zijn gecreëerd voor gastouders, zoals gezamenlijke faciliteiten, activiteiten en intervisie). Door vanuit het Rijk en de gemeente wijkbijeenkomsten te organiseren voor gastouders (en bemiddelaars) kunnen inhoudelijke thema's aangeboden worden, maar kunnen ook gastouders en kinderen elkaar ontmoeten en leren van elkaar (in resp. begeleiding en spel).

Drie belangrijkste doelen ten behoeve van de kwaliteit van het GGD toezicht op gastouderopvang

6. Meer dialoog

Náást het handhaven van de wet, zou de toezichthouder ook een adviserende & informerende rol moeten vervullen. Toezichthouders komen in een kleine en persoonlijke setting langs om het werk van mensen te beoordelen. Wij pleiten voor hard toezicht aan de onderkant (streng aan de poort, hard optreden tegen slechte kwaliteit en betere mogelijkheden om gastouders en bureaus sancties op te leggen indien zij niet functioneren). Tegelijkertijd pleiten wij voor maatwerk vanuit het toezicht om gastouders bij te staan richting meer kwaliteit. Dit kan alleen door middel van dialoog.

7. Opleiding & expertise toezichthouders

Om goede gesprekken te kunnen voeren over kwaliteit én mee te kunnen denken als toezichthouder dient een toezichthouder kennis van de gastouderopvang te hebben én pedagogisch onderlegd te zijn. Er dienen hogere eisen gesteld te worden aan het opleidingsniveau, de professionalisering en het specialisme per opvangsoort van toezichthouders. Gedacht kan worden aan speciale interne scholingen gericht op gastouderopvang en casuïstiek voor toezichthouders.

8. Pedagogiek centraal in het toezicht

Meer nadruk op de pedagogische praktijk en interactievaardigheden van gastouders in de inspectierapporten en in de terugkoppeling richting gastouder en bureau. Daarnaast pleiten wij voor het invoeren van een nieuwe werkwijze voor toezichthouders waarbij zij alléén observeren (op pedagogiek, inrichting, en eventueel risico's voor de veiligheid en gezondheid) en afspreken op een later moment terug te bellen om het gesprek met de gastouder te voeren. Kwaliteit moet terug te lezen zijn in het rapport!